यथा च नृपतिर्दग्धो देव्यौ ते चेति पाण्डव । न शोचितव्यं राजेन्द्र स्वतः स पृथिवीपतिः ।
प्राप्तवानग्निसंयोगं गान्धारी जननी च ते ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एतच्छ्रुत्वा च सर्व्वेषां पाण्डवानां महात्मनां । निर्याणं धृतराष्ट्रस्य शोकः समभवन्महान् । १०५०
अन्तःपुराणाञ्च तदा महानार्त्तस्वरोऽभवत् । पौराणाञ्च महाराज श्रुत्वा राज्ञस्तदा गतिं ।
अहो धिगिति राजा तु विक्रुश्य भृशदुःखितः । ऊर्द्ध्वबाहुः स्मरन् मातुः प्ररुरोद युधिष्ठिरः ।
भीमसेनपुरोगाश्च भ्रातरः सर्व्व एव ते । अन्तःपुरेषु च तदा सुमहान् रुदितस्वनः ।
प्रादुरासीन्महाराज पृथां श्रुत्वा तथागतां । तञ्च वृद्धं तथा दग्धं हतपुत्रं नराधिपं ।
अन्वशोचन्त ते सर्व्वे गान्धारीञ्च तपस्विनीं । तस्मिन्नुपरते शब्दे मुहूर्त्तादिव भारत । १०५५
निगृह्य वाष्पं धैर्य्येण धर्म्मराजोऽब्रवीदिदं ।

इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्व्वणि नारदागमनपर्व्वणि वनाग्निना धृतराष्ट्रादिदाहे सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ तथा महात्मनस्तस्य तपस्युग्रे च वर्त्ततः । अनाथस्येव च वने तिष्ठत्स्वस्मासु बन्धुषु ।
दुर्विज्ञेया गतिर्ब्रह्मन् पुरुषाणां मतिर्मम । यत्र वैचित्रवीर्य्योऽसौ दग्ध एवं वनाग्निना ।
यस्य पुत्रशतं श्रीमदभवद्बाहुशालिनः । नागायुतबलो राजा स दग्धो हि वनाग्निना ।
यं पुरा पर्य्यवीजन्त तालवृन्तैर्व्वरस्त्रियः । तं गृध्राः पर्य्यवीजन्त दावाग्निपरिकालितं । १०६०
सूतमागधसंघैश्च शयानो यः प्रबोध्यते । धरण्यां स नृपः शेते पापस्य मम कर्म्मभिः ।
न च शोचामि गान्धारीं हतपुत्रां यशस्विनीं । पतिलोकमनुप्राप्तां तथा भर्त्तृव्रते स्थितां ।
पृथामेव च शोचामि या पुत्रैश्वर्य्यवृद्धिमत् । उत्सृज्य सुमहद्दीप्तं वनवासमरोचयत् ।
धिग्राज्यमिदमस्माकं धिग्बलं धिक् पराक्रमं । क्षत्रधर्म्मञ्च धिग्यस्मान्मृता जीवामहे वयं ।
सुसूक्ष्मा किल कालस्य गतिर्द्विजवरोत्तम । यत् समुत्सृज्य राज्यं सा वनवासमरोचयत् । १०६५
युधिष्ठिरस्य जननी भीमस्य विजयस्य च । अनाथवत् कथं दग्धा इति मुह्यामि चिन्तयन् ।
वृथा सन्तर्पितो वह्निः खाण्डवे सव्यसाचिना । उपकारमजानन् स कृतघ्न इति मे मतिः ।
यत्रादहत् स भगवान्मातरं सव्यसाचिनः । कृत्वा यो ब्राह्मणच्छद्म भिक्षार्थी समुपागतः ।
धिगग्निं धिक् च पार्थस्य विश्रुतां सत्यसन्धतां । इदं कष्टतरं चान्यद्भगवन् प्रतिभाति मे ।
वृथाग्निना समायोगो यदभूत् पृथिवीपतेः । तथा तपस्विनस्तस्य राजर्षेः कौरवस्य ह । १०७०
कथमेवंविधो मृत्युः प्रशास्य पृथिवीमिमां । तिष्ठत्सु मन्त्रपूतेषु तस्याग्निषु महावने ।
तथाऽग्निना समायुक्तो निष्ठां प्राप्तः पिता मम । मन्ये पृथा वेपमाना कृशा धमनिसन्तता ।
हा तात धर्म्मराजेति समाक्रन्दन्महाभये । भीम पर्य्याप्नुहि भयादिति चैवाभिवाशती ।
समन्ततः परिक्षिप्ता माताऽभून्मे दवाग्निना । सहदेवः प्रियस्तस्याः पुत्रेभ्योऽधिक एव तु ।
न चैनां मोचयामास वीरो माद्रवतीसुतः । तच्छ्रुत्वा रुरुदुः सर्व्वे समालिङ्ग्य परस्परं । १०७५